Cynulliad Cenedlaethol Cymru | National Assembly for Wales
Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg | Children, Young People and Education Committee
Ymchwiliad i Gynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg | Inquiry into Welsh in Education Strategic Plans

WESP 27
Ymateb gan : Carys Swain
Response from : Carys Swain

Cwestiwn 1

Yn eich barn chi, a yw Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg yn cyfrannu at y deilliannau a'r targedau a nodir yng Nghynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg Llywodraeth Cymru?
I raddau ond ar y cyfan nid yw'r cyfraniad yn ddigonol ar gyfer yr hyn sydd ei angen.
Os ydych o'r farn nad yw Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg yn cyfrannu ddigon, sut y gellir datrys hyn?
Mae angen sicrhau: • nad yw'r awdurdodau yn trin y Gymraeg yn llai ffurfiol na'r Saesneg • bod mynediad i addysg Gymraeg yr un modd hawdd ag yw e i addysg cyfrwng Saesneg • Bod cynllunio hir dymor yn ei le, a bo'r awdurdod yn cadw at eu gair wrth ymrywmo I unrhyw gynllun

Cwestiwn 2

Yn eich barn chi, a yw Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg yn sicrhau'r newidiadau angenrheidiol mewn awdurdodau lleol, neu a allant wneud hynny (er enghraifft, sicrhau eu bod yn darparu ar gyfer unrhyw gynnydd yn y galw am addysg Gymraeg)?
Nac ydyn
Os ydych o'r farn nad yw Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg yn sicrhau newidiadau, neu na allant wneud hynny, sut y gellir datrys hyn?
Efallai y gallai'r Llywodraeth gymryd rhan mwy blaenllaw yn y cyfarfodydd? – e.e. sicrhau fod gweithiwr sifil yn bresennol yn y cyfarfodydd a bod rheolau/canllawiau penodol, fel na bo modd i'r awdurodod esgeuluso ac anwybyddu eu cyfrifoldebau o ran darparu addysg cyfrwng Cymraeg. Byddai presenoldeb o'r Llywodraeth yn sicr o gael mwy o effaith nag unrhyw adroddiad

ar bapur.

Cwestiwn 3

Beth yw eich barn ar y trefniadau ar gyfer pennu targedau; monitro; adolygu; cyflwyno adroddiadau; cymeradwyo a chydymffurfio â gofynion Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg (a rôl awdurdodau lleol a Llywodraeth Cymru yn y cyswllt hwn)?
Diffyg cysondeb yn gyffredinol.
Os ydych o'r farn bod problemau yn y maes hwn, sut y gellir eu datrys?
• Cynnig addysg ddwyieithog gyflawn i bob plentyn o oed meithrin hyd at y cyfnod Sylfaen • Cyflwyno'r Gymraeg fel cyfrwng mewn rhai pynciau mewn ysgolion cynradd cyfrwng Saesneg – oed 7 –11 • Parhau i gynnig rhai pynciau drwy gyfrwng y Gymraeg mewn ysgolion uwchradd Saesneg (h.y. a hynny'n orfodol i bawb)

Cwestiwn 4

Yn eich barn chi, a yw Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg yn amlygu rhyngweithio effeithiol rhwng strategaeth addysg Gymraeg Llywodraeth Cymru a deddfwriaeth a pholisïau perthnasol eraill*? (*er enghraifft, polisi cludiant ysgolion; rhaglen Ysgolion yr Unfed Ganrif ar Hugain; y datganiad polisi – Iaith fyw:iaith byw; Dechrau'n Deg; polisi cynllunio)?
Nac ydyn
Os ydych o'r farn bod problemau yn y maes hwn, sut y gellir eu datrys?
Sicrhau mwy o fewnbwn uniongyrchol gan y Llywodraeth ym mhob cyfarfod

Cwestiwn 5

Yn eich barn chi, a yw canlyniadau'r Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg yn sicrhau canlyniadau teg i bob disgybl, gan gynnwys er enghraifft, disgyblion cynradd / uwchradd; plant o gartrefi incwm isel?
Nac ydyn
Os ydych o'r farn nad yw canlyniadau'r Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg yn sicrhau canlyniadau teg, sut y gellir datrys hyn?
Does dim digon o ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg yn Sir rwy'n byw ynddi i scrhau

canlyniadau teg.

Cwestiwn 6

Os byddai'n rhaid ichi wneud un argymhelliad i Lywodraeth Cymru o'r holl bwyntiau rydych wedi'u nodi, beth fyddai'r argymhelliad hwnnw?
Sicrhau mwy o fewnbwn uniongyrchol gan y Llywodraeth ym mhob cyfarfod

Cwestiwn 7

A oes gennych unrhyw sylwadau neu faterion eraill yr hoffech eu codi na soniwyd amdanynt yn y cwestiynau penodol?